

Aluekehittämisen keskustelut 2024

Mhall 12.02.2024 § 28

Alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetussa laissa (2021/27 §) todetaan alueiden kehittämisen keskustelut (ALKE) lakisääteisenä toimintana. Valtioneuvoston ja alueita edustavien tahojen on keskusteltava säännöllisesti alueiden kehittämisen tavoitteista ja niiden toimeenpanosta. Keskustelut perustuvat aluekehittämispäätökseen, maakuntaohjelmiin ja aluekehityksen tilannekuvaan. Keskusteluja koordinoi työ- ja elinkeinoministeriö. Alueilla keskusteluihin valmistautumisesta vastaavat maakuntien liitot.

Vuoden 2024 ALKE keskustelujen lähtökohtana on koko maan ja maakuntien tilanne- ja kehityskuvat, aluekehittämispäätös ja sen painopisteet (Kestävä elinvoima ja investoinnit, Hyvinvoiva väestö ja yhteisöt sekä Vetovoimainen elinympäristö ja monimuotoinen luonto), sekä hallitusohjelman suuralueittainen lähestymistapa. Viime mainitun ilmenemismuotoja ovat Pohjoisen ohjelma, Itäisen Suomen kehittämisvisio sekä Etelä- ja Länsi-Suomen merkitys elinvoimaisuudelle ja kasvulle. Keskustelujen tavoitteena on tukea hallitusohjelman ja ALKE päätöksen toimeenpanoa ja löytää ratkaisuja maan eri osien elinvoiman vahvistamiseen.

Kainuun ennakointi- ja seurantaryhmä on Kainuun liiton johdolla laatinut Kainuun tilannekuvan, joka esitellään valtioneuvostolle webinaarissa helmikuussa 2024. Tilanne- ja kehityskuva käy kattavasti läpi Kainuun aluekehittämisen teemoja väestökehityksestä, ympäristön kestävästä kehityksestä, saavutettavuudesta, elinkeinoelämästä, työvoimasta ja hyvinvoinnista. Kainuun tilannekuva on luettavissa Kainuun liiton ennakkoinnin ja seurannan sivuilta:

<https://kainuunliitto.fi/kainuun-tilanne-ja-kehityskuva/>

ALKE-keskustelut järjestetään todennäköisesti läsnätilaisuutena Helsingissä siten, että aamupäivällä on useamman maakunnan (suuralueen) yhteinen tilaisuus ja iltapäivällä mahdollisuus maakuntakohtaisiin 50 minuutin keskusteluihin. Kainuu osallistuu Kainuun liiton johdolla pohjoisen ja itäisen alueen keskusteluihin, joissa fokuksessa ovat Pohjoisen ja Itäisen Suomen ohjelmat, sekä maakuntakohtaiseen keskusteluun.

TEMn ohjeistuksen mukaisesti maakuntakohtaisissa keskusteluissa keskitytään yhteen teemaan. Kainuun keskustelun aihe tulee olemaan tilannekuvasta nouseva maakunnalle kriittinen aluekehittämisen teema. Kainuun maakuntakohtaisen

ALKE keskustelujen teema tuodaan myöhemmin maakuntahallituksen päätettäväksi.

Erillisliitteenä ALKE keskustelujen prosessin kuvaus (ALKE-keskustelut 2024).

Lisätietoja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikkaalta, puh. 040 574 0804 tai erityisasiantuntija Henna Sormuselta 044 410 0733 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation.

Maakuntahallituksen päätös

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esitteli asiaa.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Mhall 04.03.2024 § 42

Vuoden 2024 aluekehittämisen keskustelujen keskeisimpänä lähtökohtana on pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman pohjalta laadittu aluekehittämispäätös, jonka valtioneuvosto hyväksyy alkuvuodesta 2024.

Alueiden uudistumisen neuvottelukunta (AUNE) päätti 2023 joulukuun kokouksessa keskustelujen järjestämisestä neljänä maakuntien yhteisenä tilaisuutena. Lisäksi maakunnilla on mahdollisuus keskustelujen yhteydessä varata aika maakuntakohtaiseen tapaamiseen ministeriöiden kanssa.

Maakuntien yhteiset keskustelut toteutetaan itäisen, pohjoisen, eteläisen ja läntisen Suomen maakuntien kanssa. Kainuu osallistuu sekä itäisen Suomen että pohjoisen Suomen keskusteluihin. Keskustelut järjestetään Teams-kokouksina ja ne ajoittuvat huhtikuulle. Tiistaina 16.4.2024 on Itäinen Suomi. Torstaina 18.4.2024 on Pohjoisen Suomen keskustelu sekä Kainuun maakuntakohtainen keskustelu.

Useamman maakunnan yhteisen keskustelun fokuksessa ovat maakuntia yhdistävät poikkihallinnolliset, yliaalueelliset teemat ja alueiden välisen yhteistyön mahdollisuudet. Hallitusohjelman pohjalta tällaisia ovat selkeimmin Pohjoisen ja Itäisen Suomen ohjelmatyö ja niiden keskeiset sisällöt alueiden elinvoiman vahvistamiseksi. Keskeisiä lähtökohtia ovat kestävä kasvun mahdollisuudet ml. puhdas siirtymä ja investoinnit sekä muut alueiden elinvoimatekijät. Toimintatavallisesti keskusteluissa haetaan uusia yhteistyömalleja sekä alueellisesti että eri sektoreiden kesken.

Keskustelujen asialistat valmistellaan maakuntaliittojen ja ministeriöiden yhteistyössä. Valtioneuvoston puolella yhteensovitus tehdään ministeriöiden edustajista koostuvassa VN-verkostossa.

Useamman maakunnan yhteisen keskustelun asialistalla voi olla enintään kaksi erillistä asiakokonaisuutta. Keskustelu jäsentyy lyhyeen ennalta valmisteltuun teeman avaukseen sekä alueiden että valtioneuvoston puolelta, minkä jälkeen käydään varsinainen keskustelu.

Maakuntakohtaiset keskustelut ovat aluekehittämispäätökseen sekä maakunnan tilanne- ja kehityskuvaan perustuvia tiiviitä tapaamisia, jotka tarjoavat mahdollisuuden yhden kunkin maakunnan kannalta keskeisen poikkihallinnollisen teeman käsittelyyn. Keskustelusta laaditaan muistio mutta sen perusteella ei tehdä varsinaisia johtopäätöksiä.

Maakuntakohtaisen keskustelun teema ja osallistujat tulee ilmoittaa 20.3.2024 mennessä.

Erillisliitteenä TEMn ohjeistuskirje vuoden 2024 ALKE keskusteluista.

Lisätietoja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikkaalta p. 040 5740 804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus käy evästyskeskustelun ALKE keskusteluista sekä valtuuttaa Kainuun liiton viraston valmistelemaan ALKE keskustelujen sisällön ja päättämään Kainuun maakuntakohtaisen ALKE keskustelujen teeman ja osallistujat.

Maakuntahallituksen päätös

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esitteli asiaa.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Mhall 18.03.2024 § 58

Maakuntien yhteiset ALKE-keskustelut 2024 toteutetaan suuralueittain. Kainuu osallistuu 16.4.2024 itäisen Suomen, 18.4.2024 pohjoisen Suomen sekä samana päivänä Kainuun maakuntakohtaiseen keskusteluun.

ALKE-keskustelujen 2024 teemat ovat täsmentyneet. Itäisen Suomen keskusteluissa käsitellään investointien edistämistä sekä Savon ja Karjalan ratayhteyden parantamista. Myös pohjoisen Suomen keskustelujen agendalla on investointien edistäminen. Molemmilla suuralueilla keskustelujen taustalla ovat hallitusohjelman mukaiset Pohjoisen ja Itäisen Suomen ohjelmat.

Kainuun maakuntakohtaisten keskustelujen teema on kohdistumassa Kainuun tilannekuvassa keskeiseksi kehittämisen kohteeksi tunnistettuun osaavan työvoiman turvaamiseen.

Maakuntahallitukselle kerrotaan ajankohtaiskatsaus ALKE-keskustelujen valmistelun tilanteesta

Lisätietoja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikkaalta p. 040 5740 804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation.

Maakuntahallituksen päätös

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esitteli asiaa.

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Mhall 29.04.2024 § 72
216/07.08/2023

Maakuntien yhteiset ALKE-keskustelut 2024 toteutettiin suuralueittain. Kainuu osallistui 16.4.2024 itäisen Suomen, 18.4.2024 pohjoisen Suomen sekä samana päivänä Kainuun maakuntakohtaiseen keskusteluun.

Itäisen Suomen keskusteluissa käsiteltiin investointien edistämistä sekä Savon ja Karjalan ratayhteyden parantamista. Myös pohjoisen Suomen keskustelujen agendalla oli investointien edistäminen. Molemmilla suuralueilla keskustelujen taustalla ovat hallitusohjelman mukaiset Pohjoisen ja Itäisen Suomen ohjelmat.

Kainuun maakuntakohtaisten keskustelujen teemana oli Kainuun data-keskusekosysteemi. Kainuu esitti neuvotteluissa, että rakennetaan Kainuun datakeskusekosysteemistä kansallinen pilotti. Pilotissa kehitetään malli laajan aluetaloudellisen hyödyn saamiseen konesali-investoinneista sekä tämän mahdollistava toiselta asteelta yliopistokoulutukseen ulottuva toimialan koulutuskokonaisuus sekä toimialaan liittyvä yritys- ja TKI-yhteistyö sekä teemaan liittyvä yritysten kehittämistoiminta ja uusyrityspuustannan vauhdittaminen sekä digitalisaatiota

hyödyntävä harvaan asuttujen alueiden terveydenhoidon toimintamalli. Osana pilottia esitettiin myös, että vahvistetaan Kajaanin datakeskuspalvelujen yhteistyötä Oulun yliopiston koordinoiman, Naton DIANA -aloitteeseen kuuluvan 6G-verkkoteknologioiden testikeskuksen kanssa. Kehitetään DIANA-yhteistyöhön liittyvää testaustoimintaa hyödyntäen Kuhmon Vuosangassa olevaa Puolustusvoimien harjoitusaluetta.

Esitettiin Kainuun data-keskusekosysteemin rakentaminen kansalliseksi Orpon hallitusohjelman datatalouden kasvuohjelmaa (kesällä 2025 käynnistyvä Datatalouden laaja-alainen strateginen teemakokonaisuus) toteuttavaksi pilotiksi, jonka kehittämiseen toteutukseen hyödynnetään Kainuun alueellista EU rahoitusta, mutta pilotille tulee saada myös hallituksen allokoimaa kansallista rahoitusta. Lisäksi pilotti –status, pilotin tavoitteellinen toteutusohjelma ja kansallinen ohjausryhmä.

Maakuntahallitukselle kerrotaan ajankohtaiskatsaus ALKE-keskustelujen valmistelun tilanteesta

Lisätietoja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikkaalta p. 040 5740 804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation.

Maakuntahallituksen päätös

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esitteli asiaa.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
